Profesor dr. L. Spiegel slavil tyto dny šedesáté narozeniny. Ač národnostní náš odpůrce, ba právě proto, vzpomínáme spolu s německým světem tohoto učence bystrého právnického postřehu, krásného slohu a jasných myšlenek, jenž jest ozdobou právnické fakulty německé university. Není našim úkolem, abychom vylíčili jeho působení a vliv, než chceme aspoň touto vzpomínkou připojiti se k jeho gratulantům. V.

In memoriam Jar. Steinbach. Dne 3. června t. r. zemřel v Praze generál justiční služby Jaroslav Steinbach, vicepresident vojenského soudu nejvyššího v Praze. Před převratem byl v zákonodárném oddělení ministerstva války a po převratu odešel ihned do Prahy. Steinbach nebyl pouze praktický právník, nýbrž zabýval se také teoretickými studiemi, z nichž vyšla jeho znamenitá práce — překlad vojenského trestního řádu s poznámkami a doplňky, jejž jsme měli příležitost oceniti v minulém ročníku (str. 164). Podle některých zpráv zůstaly v pozůstalosti také některé jiné práce, jež by byly stejně vítány a mezi nimiž zejména vojenský trestní zákon v českém překladě je velmi důležitý. V.

Nevzpomenuté jubileum připamatoval nám dobře pěkným článkem v »Národních Listech« Ad. Vašek dne 31. srpna t. r. poukázav, že je tomu právě 60 let, co zrodila se česká i moravská obecní a okresní samospráva. 16. dubna roku 1864 bylo vydáno obecní zřízení pro Čechy a zanedlouho potom dne 5. září téhož roku byl vyhlášen zákon o zastupitelstvu okresním ze dne 25. července. Na Moravě však došlo k zákonné úpravě samosprávy již rok před tím (1863)), avšak poněvadž bylo k ustavení obecních a okresních zastupitelstev zapotřebí určité doby, spadá jubileum šedesátého výročí skoro v tutéž dobu. Vašek pokusil se stručně nastíniti genesi zákona obecního na Moravě a poněvadž dosud si nikdo nepovšiml této významné události politického života našeho, je třeba tím více uvítati práci Vaškovu, tím spíše, že jsme si dobře vědomi významu naší samosprávy v době útisku. Ča.

K studiu absolventů obchodních akademií na právnických fakultách. Čs. A. S. Právník v Brně usnesl se jednomyslně na své mimořádné valné hromadě, konané dne 4. června 1924, podati jménem všeho dorostu právnického, v něm organisovaného, proti výnosu ministerstva školství a národní osvěty ze dne 26. února 1924 čís. 148.479/1923-III., jímž se zmocňuje děkanství právnické fakulty Masarykovy university, aby až na další přijímalo za řádné posluchače absolventy obchodních akademií, kteří složili fakultativní zkoušku dospělosti a doplňovací zkoušku z latiny a filosofické propedeutiky, co nejdůraznější protest, v němž se praví*):

Uvedený výnos ministerstva školství a národní osvěty činí průlom do celé řady zásad, na nichž vybudováno jest studium na universitách, zvláště na právnických fakultách.

Činí předně průlom do samých základů tohoto studia, neboť odstraňuje dnešní předpoklad, na kterém jest vybudováno studium na universitách, totiž vzdělání humanistické resp. linguisticko-filosofické, a klade mu na roveň absolvování školy měšťanské a odborné školy obchodní. Jak z učebné osnovy pro obchodní akademie (výnos ministerstva školství a národní osvěty ze dne 7./V. 1921 č. 34.000) vysvítá, jest vyučování toto neseno duchem zcela odborným od počátku až do konce: obchodní nauka, účetnictví, obchodní korespondence, cvičný kontor, kupecké počty, nauka o zboží, kupecká nauka právní, národní hospodářství, algebra a politická arithmetika, jazyk český (při čemž »má se hleděti zvláště k oborům souvisejícím s obchodem«), němčina (jež vrcholí v »četbě a řečnických cvičeních z oborů přístupných duševnímu obzoru žactva, zvláště o thematech hospodářských«), dějepis (jehož

*)Uveřejňujeme celé odůvodnění protestu kromě důvodů, které odpadly zevšeobecněním výnosu na všechny právnické fakulty republiky.

cílem jest podati přehledný a stručný obraz vývoje lidstva se zvláštním zřetelem k poměrům obchodním« a v němž dějiny politické se probírají až na vývoj novověký »jen v hlavních rysech«) (!), zeměpis (při němž budiž stále hleděno k vzájemným obchodním stykům států«), tělověda, občanská výchova a těsnopis vedle jednoho cizího jazyka, (v němž »má se bráti zřetel k obchodní korespondenci«). Toto studium nelze pokládati za dostatečnou průpravu pro studium práv. Na tomto nedostatku předběžného vzdělání ničeho nezmění ani doplňovací zkouška z latiny a filosofické propedeutiky složená na obchodní akademii. Neboť systematické, linguistické a filosofické studium dnešních gymnasií a škol reálných nedá se nahraditi primitivním osvojením jazyka latinského, aby bylo možno přeložiti několik latinských textů z latiny do češtiny, a namemorováním několika základních filosofických pojmů.

Ministerský výnos přehlíží dále vlastní cíl právnického studia. Cílem právnického studia jest ovládnutí methody věd právních. Nejde tu o zjednání určité zásoby vědomostí praktických, nýbrž o umění právnického myšlení, jež se jeví ve schopnosti tvořiti pojmy a logicky správně usuzovati. Úkolem fakulty právnické není výchova úředníků a jiných praktických právníků, nýbrž snaha vyšší, ideální. Dosažení tohoto cíle předpokládá u studentů vždy hlubší zájem, kterého u prakticky školených obchodních akademiků žádati nelze. Od nich nelze také očekávati, že vstoupí do právní praxe, zejména do úřadů státních, s onou dávkou idealismu, k němuž snaží se vésti program studií na středních školách neodborných a právnických fakultách, a který dává jedinou záruku, že absolvent práv bude při své činnosti přihlížeti vždy k prospěchu obecnému pod zorným úhlem idee dobra a spravedlnosti.

Z těchto důvodů protestujeme jednomyslně proti uvedenému výnosu ministerstva školství a národní osvěty. Za těchto okolností pozbyly by svého významu dosavadní teoretické, na podkladě humanistickém vybudované typy středních škol, a tento problém nemohl by býti řešen jinak než předchozí zásadní reformou celého studia středoškolského. Ohražujeme se proti postupu ministerstva školství a národní osvěty v této otázce zvláště také proto, že tento tak dalekosáhlý reformní krok učiněn byl pouhým interním výnosem ministerstva, aniž před tím poskytnuta byla možnost vysloviti se o vhodnosti a účelnosti tohoto opatření. Jestliže ministerstvo školství a národní osvěty v jiných otázkách reformních počíná si velmi svědomitě a obezřetně, jestliže na příklad při reformě občanské a nižší střední školy svolává ankety, dotazuje se odborníků škol nižších, středních i vysokých jakož i korporací studentských a poskytuje veřejnosti dosti času, aby otázku prodebatovala v časopisech odborných i denním tisku, zasluhuje jistě stejných ohledů jako reforma nižšího školství i první krok k reformě studia právnického. Jest na povážení, že věc významu tak dalekosáhlého a celostátního byla řešena parciálně a pouhým výnosem ministerským, když otázky často podružného významu řeší se rozhodnutím sboru zákonodárného.

Nové zákony. Upozorňujeme tu na několik důležitých zákonů vydaných v červenci a v srpnu t. r.

Zákon o úplatkářství a proti porušování úředního tajemství (č. 178/24) je karakterisován snahou zachytiti trestně činy nedostatečně trestané zrušeným § 311 tr. z. rak. a pod. zákony uher. Zavádí nový pojem úplatkářství aktivního (§ 2) a pasivního (§ 3), jež trestá jako přečin, jde-li o nepatrný prospěch jako přestupek. Skutková podstata je definována široce a trestá se stejně i nabídka, slib nebo poskytnutí nikoli nepatrného prospěchu osobě třetí za to, že osoba ta užije u veřejného činitele svého vlivu, jakož i žádá-li tato třetí osoba nebo sobě nebo jiné osobě dá slíbiti neb poskytnouti takový prospěch za uvedenou činnost. Dle § 4 trestá se i každé dodatečné podplácení. Podmínkou trestnosti je, aby příjemce prospěchu neměl na něj práva.